



Universiteti **“UKSHIN HOTI”** Prizren
FAKULTETI I FILOLOGJISË

PROGRAMI MËSIMOR – SYLLABUS						
Niveli i studimeve	Baçelor	Programi	GjLSh	Viti akademik	2021/2022	
LËNDA		Histori e gjuhës standarde				
Viti	i tretë	Statusi i lëndës	zgjedhore	Kodi	ECTS	5
Semestri	veror					
Javët mësimore		15			Orët mësimore	5
					Ligjërata	Ushtrime
					2	1
Metodologjia e mësimimit	<p>Lënda e Historisë së gjuhës standarde do të zhvillohet me orë ligjërata dhe orë ushtrimesh. Përveç metodës frontale, do të përdoren edhe metodat ndërvepruese, si ajo e bashkëbisedimit, e komentimit, e vlerësimit, e argumentimit, e analizës, e sintezës etj. Studentëve do t’u jepen edhe ushtrime, detyra të caktuara, do të udhëzohen të lexojnë literaturë tematike profesionale e shkencore dhe në orët mësimore do të debatohet për to. Për çështje të mësimnxënies, studentët mund të kontaktojnë me mësimdhënësin edhe nëpërmjet korrespondencave me shkrim si dhe nëpërmjet konsultimeve të drejtpërdrejta. Do të mbahen dy paraprovime (kolokuiume) dhe në fund do t’i nënshtrohen provimit përfundimtar me shkrim e me gojë.</p>					
Konsultime	E hënë, nga ora 13:00 – 15:15					
Mësimdhënësi	prof. asoc. dr. Shkelqim Millaku			e-mail	shkelqim.millaku@uni-prizren.com	
				Tel.	044886466	

Qëllimi studimor i lëndës	Përfitimet e studentit
<p>Pikësnyimi kryesor i lëndës është që:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të sigurojë njohuritë e nevojshme për zhvillimin historik të shqipes standarde; - të fitojnë njohuri për traditën shkrimore të shqipes si dhe karakteristikat e shqipes së shkruar gjatë zhvillimit historik; - të njihen me përpjekjet e rilindësve për shqipen standarde; - të fitojnë njohuri për ngjarjet më të rëndësishme të kodifikimit të shqipes: Kongresin e Manastirit, Kongresin e Drejtshkrimit etj.; - të njoftohen me disa nga problemet aktuale të shqipes standarde sot, me nënstandardin e shqipes dhe marrëdhëniet e tij me shqipen standarde; - të kenë njohuri për disa nga prirjet e zhvillimit të shqipes së sotme, për shqipen në kontekste të ndryshme kulturore, përfshirë edhe globalizmin. 	<p>Studentët nga kjo lëndë mësimore do të kenë jo pak përfitime. Ata do të aftësohen që:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të kuptojnë drejt çështjen e historisë së formimit të shqipes standarde; - të kuptojnë, të zgjerojnë e të thellojnë njohuritë për standardin e nënstandardin, shqipen e sotme në kontekste të ndryshme kulturore, përfshirë edhe globalizmin; - të jenë në gjendje të zbatojnë njohuritë e fituara nga fusha e historisë së shqipes standarde; - të aftësohen për punë kërkimore-hulumtuese individuale e grupe; - t'i aftësojë të hartojnë punime profesionale në fushën historisë së shqipes standarde, si pjesë përbërëse e historisë së gjuhës shqipe; - të zhvillojnë aftësitë për të gjykuar, analizuar, sintetizuar, krahasuar etj.

Metodologjia për realizimin e temave mësimore:																	
Ligjërata, ushtrime, punime seminari, prezantime, punëtori, punë kërkimore e hulumtuese në literaturë e tekste të përzgjedhura, detyra, ushtrime me shkrim e me gojë, diskutime, debate, konsultime etj.																	
Kushtet për realizimin e temës mësimore:																	
Klasë, tabelë (e zezë ose e bardhë), shkumës, marker, materiale të fotokopjuara, libra profesionalë, kompjuter, projektor																	
Mënyra e vlerësimit të studentit (në %)																	
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Vlerësimi në %</th> <th>Nota përfundimtare</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Vijimi: 10%</td> <td>0- 50 pikë: nota 5</td> </tr> <tr> <td>Punim seminari : 5%</td> <td>51-60 pikë: nota 6</td> </tr> <tr> <td>Detyra: 5%</td> <td>61-70 pikë: nota 7</td> </tr> <tr> <td>Paraprovimi i parë: 15%</td> <td>71-80 pikë: nota 8</td> </tr> <tr> <td>Paraprovimi i dytë: 15%</td> <td>81-90 pikë: nota 9</td> </tr> <tr> <td>Provimi përfundimtar : 50%</td> <td>91-100 pikë: nota 10</td> </tr> <tr> <td>Gjithsej: 100%</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Vlerësimi në %	Nota përfundimtare	Vijimi: 10%	0- 50 pikë: nota 5	Punim seminari : 5%	51-60 pikë: nota 6	Detyra: 5%	61-70 pikë: nota 7	Paraprovimi i parë: 15%	71-80 pikë: nota 8	Paraprovimi i dytë: 15%	81-90 pikë: nota 9	Provimi përfundimtar : 50%	91-100 pikë: nota 10	Gjithsej: 100%	
Vlerësimi në %	Nota përfundimtare																
Vijimi: 10%	0- 50 pikë: nota 5																
Punim seminari : 5%	51-60 pikë: nota 6																
Detyra: 5%	61-70 pikë: nota 7																
Paraprovimi i parë: 15%	71-80 pikë: nota 8																
Paraprovimi i dytë: 15%	81-90 pikë: nota 9																
Provimi përfundimtar : 50%	91-100 pikë: nota 10																
Gjithsej: 100%																	
Obligimet e studentit:																	
Ligjërata	Ushtrime																
Studentët kanë për detyrë të ndjekin rregullisht ligjëratat dhe ushtrimet. Në mënyrë ndërvepruese të marrin pjesë në mbarëvajtjen e	Studentët kanë për detyrë të marrin pjesë aktive në orët e ushtrimeve. Për çdo paqartësi që kanë me materien e lëndës mësimore, të konsultohen me																

procesit mësimor dhe t'i kryejnë të gjitha detyrat që i jep mësimdhënësi.	mësimdhënësin. Gjatë semestrit të përgatisin një temë nga fusha e lëndës përkatëse dhe të prezantohet në klasë, të hyjnë në dy paraprovimet dhe së fundmi t'i nënshtrohen provimit përfundimtar (me shkrim me gojë).		
Ngarkesa e studentit për lëndën:			
Aktiviteti	Orë	Ditë/Javë	Gjithsej:
Ligjërata	2 (90 minutë)	15	30
Ushtrime teorike	2	15	30
Punë praktike, kontaktet me mësimdhënësin, konsultimet	10	15	15
Ushtrime në teren, kolloqfiume, seminare			
Detyra të shtëpisë	1	15	15
Koha e studimit vetanake të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	2	15	30
Përgatitja përfundimtare për provim	5	2	5
Koha e kaluar në vlerësim (teste, provim final)	2	2	4
Projektet, prezantimet ...	45 (45 min)	1	0.5
Përgatitja e punimit të seminarit			
Vërejtje: 1 ECTS kredi=25 orë angazhim, p.sh. nëse lënda i ka 6 ECTS kredi, studenti duhet të ketë angazhim gjatë semestrit 150 orë.	Ngarkesa totale:		129.5 129.5:25=5.18 5 ECTS

Java	Ligjërata	Ushtrime
1.	Tema	Orët
	Objekti i historisë së shqipes standarde. Literatura dhe njohuri të përgjithshme për kriteret e punës	2
2.	Tema	Orët
	Tradita shkrimore e shqipes	2

3.	Histori e shkurtër e shqipes letrare nga Mesjeta deri në fillim të shekullit XX	2	Përpyqjet e rilindësve për shqipen standarde	1
4.	Përpyqjet për njësimin e alfabetit	2	Prezantim studentësh me temë nga historiku i shqipes standarde	1
5.	Kongresi i njësimimit të alfabetit të shqipes (Kongresi i Manastirit)	2	Prezantim studentësh me temë nga historiku i shqipes standarde	1
6.	Komisia letrare shqipe e Shkodrës (1916-17)	2	Shkodranishtja dhe elbasanishtja si variante letrare	1
7.	Konsulta Gjuhësore e Prishtinës (1968)	2	Toskërishtja letrare si gjuhë zyrtare	1
8.	Paraprovimi i parë – Test	2	Paraprovimi i parë - Test	1
9.	Kongresi i Drejtshkrimit	2	Baza dialektore e shqipes standarde	1

10.	Planifikimi gjuhësor dhe politika gjuhësore për shqipen	2	Disa nga tiparet e gjuhës standarde	1
11.	Disa probleme aktuale të shqipes standarde sot	2	Nënstandardi i shqipes dhe marrëdhëniet e tij me shqipen standarde	1
12.	Teoritë për njësimin e shqipes letrare	2	Prezantim studentësh me temë nga historiku i shqipes standarde	1
13.	Prirjet e zhvillimit të shqipes	2	Prezantim studentësh me temë nga historiku i shqipes standarde	1
14.	Gjuha shqipe dhe globalizmi	2	Përsëritje dhe përforcim i materialit	1
15.	Parimet e drejtshkrimit të shqipes standarde	2	Përsëritje dhe përforcim i materialit	1

LITERATURA

Fadil Raka, *Historia e shqipes letrare*, Grafikos - Gjilan, Prishtinë, 2005.
Fadil Raka, *Historia e gjuhës letrare shqipe*, Tetovë, 1997.
Rexhep Ismajli, *Standarde dhe identitete*, Dukagjini, Pejë, 2003.
Rexhep Ismajli, *“Në gjuhë” dhe “për gjuhë”*, Dukagjini, Pejë, 1998.
Xhevat Lloshi, *Mbështetje për gjuhën letrare*, Toena, Tiranë, 1997.
Fadil Raka, *Vëzhgime rreth shqipes së shkruar*, Prishtinë, 2009.
Kongresi i Drejtshkrimit të Gjuhës shqipe, 20-25 nëntor 1972, pjesa I, II; Tiranë, 1973.
ASHRPSH; IAP, *Drejtshkrimi i gjuhës shqipe*, Tiranë, 1973; Prishtinë, 1974.
Shaban Demiraj – Kristaq Prifti, *Kongresi i Manastirit*, Tiranë, 2004.
Xhevat Lloshi, *Rreth alfabetit të shqipes*, Logos-A, Shkup – Prishtinë – Tiranë, 2008.
Dhimitër Shuteriqi, *Historia e gjuhës së shkruar shqipe*, Tiranë, 1967; Prishtinë, 1970.

Literaturë plotësuese:

Rexhep Ismajli, *Tekste të vjetra*, Dukagjini, Pejë, 2000.

Dhimitër Shuteriqi, *Shkrimet shqipe në vitet 1332-1850*, Rilindja, Prishtinë, 1978.

Selman Riza, *Pesë autorët më të vjetër në gjuhën shqipe*, Toena, Tiranë, 2002.

Fadil Raka, *Çështje të shqipes letrare*, Shkupi, Shkup, 1998.

Shaban Demiraj, *Rreth disa çështjeve thelbësore të shqipes standarde*, Studime filologjike nr. 3-4, Tiranë, 2002, f. 92-100.

Akad. Rexhep Ismajli, *Për zhvillimet në fushën e gjuhës standarde* (ligjëratë mbajtur në Konferencën e mësuesve të gjuhës amtare shqipe, 10-11 mars 2005, Landskrona, Suedi).

Isa Bajçinca, *Shqipja standarde dhe probleme rreth saj* (ligjëratë me mësuesit e shqipes në shtetet Skandinave, 11-12 maj 2006, Landskrona, Suedi).

VËREJTJE